

Én ilyennek ismertem...

Emlékezés dr. Ferenczy Gyulára (1931–2024)

Ferenczy Gyula neve szorosan összefonódott a magyarországi orosznyelv-oktatás fejlődésével. Nagynyulason született, és Erdélyben, majd Magyarországon végzett középiskolai tanulmányait követően 1948–49-ben tagja, ezt követően titkára lett a budapesti NÉKOSZ-nak. 1949–1953 között az Egyetemi Orosz Intézetben, majd a Lenin Intézet orosz nyelv- és irodalom szakán tanult. Ott is kezdte meg tanári pályafutását. Kis kitérőkkel aztán 1962-től 1973-ig a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem tanársegédje, később adjunktusa volt. 1973-ban alapítója és vezetője lett az ELTE-n létrehozott Fordító- és Tolmácsképző Intézetnek. 1974-ben kandidált. 1981-től nyugdíjba vonulásáig a SOTE Idegennyelvi lektorátusát (a későbbi Nyelvi Intézetét) vezette.

Publikációs tevékenysége jelentős, a tanulmányok mellett több tucat könyve, nyelv-könyve, tananyaga jelent meg nyomtatásban. A rádiós nyelvkurzusaiért nívódíjban részesült, a kor ünnepelt nyelvoktatási szakértője volt. 1964 és 1972 között a TIT Országos Idegennyelvoktatási Tanácsának vezetőségi tagja, az akkori Modern Nyelvoktatás folyóirat szerkesztőségi tagja, később az Országos Idegennyelv-oktatási Tanács tagja volt.

Jómagam közvetlen munkakapcsolatban sose voltam vele, de egyrészt jól ismerem russzisztikai konferenciákról, rendezvényekről, másrészt olvastam és használtam munkáit, tankönyveit. Sokat tett azért, hogy az orosz nyelv oktatását tartalmilag és módszertanilag is korszerűsítse, népszerűvé tegye. Tekintélyes számú nyelvészeti publikációi között az orosz vonatkozású munkák dominálnak – hogy csak a legismertebbeket emeljem ki: *Orosz nyelvvizsga előkészítő* (1971); *Rendszerező-gyakorló orosz nyelvtan I–II.* (1973); *Gyakorlati orosz nyelvtan* (1983); *Orosz nyelvtan és nyelvhasználat* (2002, 2. kiadás); *A fordítás elmélete és gyakorlata* (1979).

Fájdalommal élte meg az általa annyira szeretett orosz nyelv oktatásának fokozatos háttérbe szorulását Magyarországon. Szerencsétlen időzítéssel, mire az orosz nyelv oktatásában a módszertani kiforrottság tényleges minőségi szintemelkedést ért el (ez nemzetközileg is megerősített tapasztalatok szerint általában két generációnyi időtáv), megszűnt az orosz mint kötelező nyelv a közoktatásban.

Gondolkodó és elmélkedő ember volt. Szókimondó kiszólásai, alkalmanként provokatív megnyilvánulásai sosem a bántás szándékával születtek, hanem a vita hevének és tüzének pezsdítését törekedtek szolgálni. Élete végéig megőrizte intellektuális kíváncsiságát, érdeklődését. Színházi előadásokon, koncerteken nemegyszer futottunk össze, ahova Eszter lánya is mindig elkísérte.

A Papp Ferenc Baráti Kör (2001–2022) aktív tagja volt, eredeti meglátásaival és megfigyeléseivel gazdagította a baráti-szakmai összejöveteleket. Igazán karakteres személyiség volt a magyarországi idegennyelv oktatás szakértőinek palettáján, akinek a tudása és intellektusa érdemi nyomokat hagyott az alkalmazott nyelvészet hazai kibontakozásának útján.

Hidasi Judit